

Verlof of?

Gepubliceerd op: 11 februari 2020

Geschreven door: Sander, werkmeester bij de Voorde

“Als werkmeesters bij de Van der Hoeven Kliniek zijn mijn collega’s en ik verantwoordelijk voor het geven van arbeidstraining als onderdeel van het dagprogramma van patiënten. Tijdens deze arbeidstraining stroom je stapsgewijs door van de interne werkplaats naar werkplaatsen buiten de kliniek. De eerste stap om daar te komen, is dat je op verlof gaat.

Binnen de forensische zorg is het voorbereiden van een patiënt op een geleidelijke terugkeer naar de maatschappij één van de belangrijkste punten. Het is ook één van de moeilijkste. Verlof van mensen met een maatregel moet zich een kritische blik vanuit de maatschappij laten welgevalen. Naar mijn mening terecht, al vind ik wel dat mensen soms minder goed geïnformeerd zijn. Dat laatste leidt tot verontwaardiging en onbegrip. Dat lees, hoor en ervaar ik zelf ook. Ook binnen mijn eigen cirkels.

Feit is dat van de duizenden verloven die jaarlijks worden ondernomen door mensen met een tbs-maatregel of een Rechterlijke Machtiging, de meeste goed en incidentvrij verlopen. Het verlof is passend bij de stappen die iemand in zijn behandeling maakt en de risico’s zijn in kaart gebracht, gewogen en de juiste interventies zijn opgesteld.

Als behandelaren in de forensische zorg hebben wij de opdracht gekregen om ervoor te zorgen dat een patiënt op een veilige manier zijn stap naar de maatschappij kan maken. Maar hoe goed wij ook ons best doen om alles te kaderen, te taxeren, te evalueren en te bediscussiëren, verlof is en blijft een gecalculeerd risico. In de film *‘Minority Report’* werd crimineel en gevaarlijk gedrag van mensen door een speciale taskforce aangepakt vóórdat de persoon in kwestie nog maar iets had gedaan. Hi-Tech en efficiënt. Het is wel zo dat het aanwijzen van de betreffende persoon werd gedaan aan de hand van de voorspellende gaven van 3 mediums.

Wij hebben geen mediums. Wij werken er hard voor om die stap naar buiten toe veilig te maken voor iedereen: burgers, medewerkers en patiënten. In 2018 waren er 70.000 verloven. Bij 11 van deze verloven heeft een patiënt zich onttrokken tijdens een onbegeleid verlof; de betreffende persoon was niet op tijd terug op de afgesproken plaats. Bij begeleid verlof waren er helemaal geen onttrekkingen.

Afgelopen jaar was ik met een patiënt onderweg naar de winkel op het terrein waar onze kliniek staat. Hij ging starten met werken in die winkel, dagelijks onbegeleid heen en weer. Tijdens onze wandeling zei hij dat hij genoot van het feit dat hij “gewoon weer aan het werk kan, net als iedereen”. Dat gaf hem het gevoel dat hij er weer bij hoorde. Hij ging alles op alles zetten om zijn verloven volgens de gemaakte afspraken te ondernemen, benadrukte hij.

Als er iets spaak loopt bij een verlof is dat een terugval die iedereen, vooral ook de patiënt zelf, moet verwerken. Terugkijken, resetten en vooruitkijken. Dat alles zonder helderziend medium.

Ik ben betrokken bij de behandeling van onze patiënten. Mijn observaties van een patiënt die bij mij op de werkplaats werkt, wegen mee in de beoordeling of iemand met verlof kan starten. Als we het over verlof hebben, gaan er allerlei gedachten door me heen. Wat als? Stel dat. Zien we niets over het hoofd? Hebben we de belangen van eventuele slachtoffers duidelijk? Gelukkig weten we samen in die storm van vragen de kalmte te vinden om een overwogen beslissing te nemen. Het is geen blind vertrouwen, maar durven met je ogen open. En alle kanten opkijken.”

